

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

26. De mandato, Procuratore, Syndico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

fœminæ) qui iudicij discretionem habent; Religiosi male faciunt, si sine consensu Prælati fiant depositarij.

Ecclesia vel Monasterium non tenetur, si depositum dolo aut culpa lata Clerici vel Religiosi amissa fuerit, nisi capitulum consenserit in depositi susceptionem Quod etiam dicendum de Prælato, apud quem res deposita fuit, quia delictum personæ non debet redundare in detrimentum Ecclesiæ.

Sequestrum species quædam depositi est (sequer dicitur, apud quem plures eandem rem de qua controversia est, deposuerunt.)

NB. Sequestratio duplex est, voluntaria & necessaria. Voluntariæ seu quæ partium consensu fit, ea natura est, ut dum apud sequestrum res deposita manet, nisi aliter conventum fuerit, neuter possidere censeatur: quia ei postea à sequestro tradenda erit, quæ post causæ cognitione superesse censebitur.

Necessaria est (quæ à Iudicè certis casibus fieri potest, videlicet, si periculum sit, ne res pereat, per fugam, per absorptionem, per dilapidationem, item si maritus ad inopiam vergat, ipsius bona pro dore sequestrari possunt.

C A P. XXVI.

De Mandato procuratore, Syndico.

Mandatum est officium ab eo, qui gratis accipit exequendum, quod si merces interueniat in locationem transit. Remuneratio tamen mandatario facta, non est ita strictè debita, ut compensatio in locis esse possit.

NB. Salarium Aduocatorum, Procuratorum constituendum ad Iudicem pertinet.

NB. In-

NB. Inter mandantem & mandatarium con-
uentio interuenire debet saltem tacita.

2 Mandatarij officium est, vt mandatum fideliter
exequatur, alioquin famæ periculum incursetur.

Mandans ratum habere debet, quod nomine eius
à mandatario gestum est, præterquam si fines man-
dati excessit; nam gesta contra, vel præter formam
mandati, irrita sunt. V.C. Si à me iussus equum ven-
dere aureis 100, vendidisti 90. non teneor ratum ha-
bere venditionem. Si autem pluris vendidisti V. C.
110. non censetur fines mandati transgressus; resti-
tuendum tamen est illud, quod quanto pluris ven-
ditum, nisi dominus contentus esse videatur.

3 Mandans mandatarium indemnem seruare de-
bet: nemini enim officium suum damnosum esse
debet; nisi salarium interueniat; vnde famuli am-
tententes ensem in via non possunt eum exigere à do-
mino.

4 Rei turpis nullum est mandatum.

5 Mandatum aliud est generale, aliud speciale. Ge-
nerale non extendit se ad ea, quæ speciale man-
datum exigunt, qualia sunt, facere alienationem, trans-
actionem, oppignerationem; excipit nisi generale
mandatum fiat cum potestate plena ac libera V. C.
Syndicis & administratoribus ciuitatum.

NB. Literæ Credentiæ, quibus generatim in-
tinetur, vt offerenti eas plena fides habeatur, non
obligat scribentem; secus verò, si fides literis habenda
magis specificata sit; V. C. latori huic plene à me
informato habebis omnem fidem.

6 Mandatū per reuocationē expirat, si res integra sit,
tunc

tunc autem res integra censetur, cum nondum cepit mandatarium interesse; quod si negotium ceptum, revocari non potest. 2. per renunciationem. 3. morte mandantis re integra. Excipe executionem dotis, ob specialem favorem dotis & piam causarum. V.C. Eleemosynæ. 4. Morte mandatarium.

Procurator (qui aliena negotia mandato domini administrat) alius generalis, alius specialis; & procurator debet exhibere literas & formam mandati. 7

Porro procurator alius est ad lites siue iudicia (debet esse maior) alius ad negotia. Procurator ad lites non potest alium substituere, nisi id mandato continetur, aut in propria causa.

Procurator ad lites differt ab Aduocato, quia cum procuratore contrahitur, & mandati actio in eum competit, quandoquidem litem alterius absentis nomine, prosequendam sponte suscepit. Aduocatus vero obligatione mandati non constringitur, sed Clienti in iudicio præsentis patrocinium & defensionem præstat. 8

Procurator nemo esse cogitur, quia uti nemo iniustus contrahere cogitur, ita etiam nemo officium procuratoris suscipere cogitur; sed Aduocatus ad defendendas personas miserabiles à Iudice compelli potest, à diuitibus Salarium iustum accipit. 9

Iritum est pactum quod vocant de quota litis obtentæ soluenda aduocato, videlicet ut certa pars eius, quod ex lite prouentum est procuratori cedat, certa quantitas tamen pro victoria obtenta promissa potest solui, modo id sit moderatum, & lege specialis non prohibita. 10

Clericus in sacris, & beneficiatus in causa civili, si aliena sit, procurator vel aduocatus esse non potest, 11

pp 5 potest

potest tamen in causis Ecclesiasticis, vel coram iudice Ecclesiastico.

12 Religiosi munus Aduocati omnino prohibetur, praeterquam in causis sui monasterii.

13 Syndicus dicitur procurator alicuius Communitatis.

14 Procurator vel mandatarius, si se habeat, ut merus interuentus (v. c. ad prolem baptismo suscipienda, ad matrimonium nomine Regis contrahendum, sibi nullum ius aut actionem acquirit, sed tantum domino suo seu principali.

Quod si verò aliquis mandatum quidem ab altero habeat contrahendi, v. c. merces emendi, contractum tamen nullo exposito mandato, veluti suo nomine celebret. Talis non solum ius & obligationem sibi ipsi acquirit, sed etiam executio sententiae in eiusdem bonis fieri solet: licet postea actione mandati hoc ipsum repetere possit à mandante.

CAP. XXVII.

De Actione ex iussu, & de in rem verso.

Contrahens cum eo qui in alterius potestate est, interdum actionem acquirit aduersus dominum, siue eum, qui illum in potestate habet, siue iussu, siue de in rem verso. Vel enim, qui in potestate positus est, voluntate & iussu domini, patris, patris, contrahit, vel sine eius iussu. Si iussu interdum est iussus directus, quo casu competit actio ex iussu aduersus dominum, patrem, praetatum, in solidum, quatenus iussit seu intra fines & formam iussionis. Interdum interuenit iussus interpretatiuus, puta-